

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pre hospodárske a menové veci

2012/2078(INI)

30.10.2013

STANOVISKO

Výboru pre hospodárske a menové veci

pre Výbor pre ústavné veci

k ústavným problémom viacstranného riadenia v Európskej únii
(2012/2078(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Sylvie Goulard

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre hospodárske a menové veci vyzýva Výbor pre ústavné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže Pakt Euro Plus, stratégia Európa 2020 a Zmluva o raste a zamestnanosti by sa mali zahrnúť do práva Únie a mali by vydlážiť cestu na zavedenie konvergenčného kódu pre ekonomiky členských štátov;
- B. keďže hladké fungovanie HMÚ si vyžaduje plné a pohotové vykonávanie opatrení odsúhlasených v rámci posilneného rámca správy ekonomických záležitostí ako posilnený Pakt o stabilite a raste a európsky semester doplnený politikami na posilnenie rastu; keďže do najneskôr do piatich rokov od nadobudnutia účinnosti Zmluvy o stabilite, koordinácii a riadení, na základe hodnotenia skúseností z uplatňovania, sa musia prijať ďalšie kroky, v súlade so ZEÚ a ZFEÚ, s cieľom zapracovania podstaty Zmluvy o stabilite, koordinácii a riadení do právneho rámca Únie;

I. EMÚ – všeobecné zásady

1. zdôrazňuje, že členské štáty, ktoré spoločne užívajú euro a tie, ktoré sú odhodlané prijať spoločnú menu, musia zdvojnásobiť úsilie o posilnenie súladu so zmluvou, stabilitu, zvýšenie konkurencieschopnosti, účinnosť, transparentnosť a demokratickú zodpovednosť; pripomína, že euro je menou Európskej únie a že od všetkých členských štátov okrem tých, pre ktoré platí výnimka, sa očakáva, že v náležitom čase prijmú euro; pripomína, že Európsky parlament je parlamentom Európskej únie, jediným stelesnením priamej demokratickej legitimacy Únie a ručiteľom jej priamej demokratickej zodpovednosti.
2. domnieva sa, že metóda Spoločenstva by sa mala uplatňovať v prípade všetkých opatrení, ktorých cieľom je posilnenie európskej menovej únie; pripomína článok 16 TSCG, podľa ktorého sa najneskôr do piatich rokov od nadobudnutia platnosti tejto zmluvy na základe hodnotenia skúseností získaných s jej vykonávaním podniknú v súlade so Zmluvou o Európskej únii a Zmluvou o fungovaní Európskej únie potrebné kroky s cieľom začleniť obsah tejto zmluvy do právneho rámca Európskej únie.
3. konštatuje, že v snahe zmierniť krízu a reagovať na štrukturálne nedostatky v usporiadaní hospodárskej a menovej únie národné vlády a európske inštitúcie implementovali celú škálu opatrení zameraných na zabezpečenie finančnej stability a zlepšenie správy ekonomických záležitostí; konštatuje, že tieto rozhodnutia, ako určité ustanovenia balíka šiestich legislatívnych aktov o správe ekonomických záležitostí a vytvorenie Európskeho mechanizmu pre stabilitu (EMS), sa týkajú iba členských štátov eurozóny; domnieva sa, že činnosti EFSF/EMS a akejkoľvek podobnej budúcej štruktúry by mali podliehať pravidelnej demokratickej kontrole a dohľadu zo strany Európskeho parlamentu. domnieva sa, že EMS by sa mal stať súčasťou *acquis* Spoločenstva;
4. konštatuje, že dva členské štáty majú možnosť neprijať euro a dva členské štáty majú možnosť neúčasti na schengenskom *acquis*;

5. konštatuje, že posilnená spolupráca predstavuje právny základ pre prijatie opatrení, ktoré sa uplatňujú len na obmedzený počet členských štátov; konštatuje, že tento mechanizmus sa už uplatňuje na právo vo veciach rozvodu v celej EÚ a na európske patentové právo a že ho v súvislosti so zdaňovaním prijal Európsky parlament a Rada na účel zavedenia dane z finančných transakcií;
6. poukazuje na to, že Trojka stanovuje hospodárske politiky niektorých členských štátov za finančné prostriedky potrebné na to, aby tieto štáty neupadali a aby opäť získali prístup k peňažným trhom; dodáva, že to nič nemení na skutočnosti, že musia niesť riadnu zodpovednosť; zastáva názor, že Trojka by sa mala zodpovedať Európskemu parlamentu tým, že mu bude pravidelne prekladať správy; pripomína, že účasť EÚ v systéme Trojky by mala podliehať demokratickej kontrole Parlamentu a malo by byť povinnosťou zodpovedať sa za ňu Parlamentu;
7. poznamenáva, že snahy o fiškálnu konsolidáciu o dodržiavanie nových pravidiel správy hospodárskych záležitostí by mali byť spravodlivo rozdelené medzi jednotlivé správne orgány v závislosti od služieb, ktoré poskytujú.
8. víta koncepciu Komisie; vyzýva Komisiu, aby čo najskôr predložila legislatívne návrhy, podľa zákonných možností v rámci spolurozhodovania, aby sa mohli čo najskôr uplatňovať, vrátane ďalšej rozpočtovej koordinácie, rozšírenia hlbšej koordinácie politiky v oblasti daní a zamestnanosti, a vytvorenia riadnej fiškálnej kapacity EMÚ na podporu vykonávania politických rozhodnutí; zdôrazňuje, že niektoré z týchto prvkov budú vyžadovať zmenu zmlúv;
9. podporuje nové nástroje solidarity ako napr. nástroj pre konvergenciu a konkurencieschopnosť; domnieva sa, že koncepcia NKK by mohla posilniť zodpovednosť za hospodársku politiku a jej účinnosť; zdôrazňuje, že takéto nástroje musia byť navrhnuté spôsobom, ktorý zabráni právnej neistote a rozšíreniu demokratického deficitu Únie;
10. domnieva sa, že je potrebné rýchlo konať v rámci každého zo štyroch stavebných blokov uvedených v správe s názvom Smerom k skutočnej hospodárskej a menovej únii, ktorú predložili predsedovia Van Rompuy, Juncker, Barroso a prezident Draghi, najmä:
 - (a) integrovaný finančný rámec na zabezpečenie finančnej stability, najmä v eurozóne, a zníženie na minimum nákladov, ktoré znášajú občania Európy v dôsledku zlyhania bánk; takýto rámec posilňuje zodpovednosť orgánu dohľadu na európskej úrovni a stanovuje spoločný mechanizmus na riešenie situácie bánk a ručenie za vklady zákazníkov;
 - (b) integrovaný rámec hospodárskej politiky zahŕňajúci dostatok mechanizmov na zabezpečenie uplatňovania vnútroštátnych a európskych politík, ktoré presadzujú trvalo udržateľný rast, zamestnanosť a konkurencieschopnosť, a sú v súlade s riadnym fungovaním hospodárskej a menovej únie;
 - (c) zabezpečenie nevyhnutnej demokratickej legitimacy a zodpovednosti procesu rozhodovania v rámci hospodárskej a menovej únie, a to na základe spoločného uplatňovania zvrchovanosti spoločných politík a solidarity;

11. vyzýva všetky inštitúcie, aby rýchlo napredovali pri maximálnom využití možností, ktoré im ponúkajú existujúce zmluvy a ich prvky flexibility, a aby zároveň pripravili potrebné zmeny zmluvy s cieľom zaručiť právnu istotu a demokratickú legitimitu; opakuje, že možnosť novej medzivládnej dohody by sa mala vylúčiť;
12. potvrdzuje, že včas a v plnej miere využije svoje výsadné právo predkladať Rade návrhy na zmenu a doplnenie zmlúv, ktoré musí potom preskúmať konvent, aby sa dokončilo budovanie skutočnej HMÚ posilnením právomocí Únie, najmä v oblasti hospodárskej politiky, a posilnením vlastných zdrojov a rozpočtovej kapacity Únie, úlohy a demokratickej zodpovednosti Komisie a výsad Parlamentu;
13. zastáva názor, že „skutočná HMÚ“ sa nesmie obmedzovať na systém pravidiel, ale že si vyžaduje vyššiu rozpočtovú kapacitu vychádzajúcu z osobitných vlastných zdrojov (vrátane dane z finančných transakcií), ktorá by mala v rámci rozpočtu Únie podporovať rast a sociálnu súdržnosť, zameriavať sa na nevyváženosť, štrukturálne rozdiely a finančné núdzové situácie, ktoré sa priamo týkajú menovej únie, bez toho, aby sa oslabil tradičná funkcia rozpočtu Únie týkajúca sa financovania spoločných politík;
14. vyzýva Komisiu, aby predložila návrh na schválenie konvergenčného kódu v rámci semestra EÚ, ktorý bude založený na stratégii Európa 2020 a bude zahŕňať silný sociálny pilier; trvá na tom, že vnútroštátne vykonávacie programy musia zabezpečiť, aby všetky členské štáty vykonávali konvergenčný kódex podložený mechanizmami založenými na stimuloch;
15. opakovane potvrdzuje, že akákoľvek ďalšia iniciatíva zameraná na vytvorenie hlbokej a skutočnej HMÚ založenej na stabilite, udržateľnom raste, solidarite a demokracii musí byť nevyhnutne koncipovaná v súlade s metódou Spoločenstva; zdôrazňuje, že inštitúcie EÚ majú konať na základe úprimnej vzájomnej spolupráce; pripomína Európskej rade, že jej zmluva neukladá žiadať výsadu legislatívnej iniciatívy a že musí prestať vydávať Komisii pokyny týkajúce sa formy a/alebo obsahu akejkoľvek ďalšej legislatívnej iniciatívy a obchádzať tak koordinačnú, výkonnú a riadiacu úlohu Komisie, ako sa ustanovuje v zmluvách;
16. varuje v tejto súvislosti Európsku radu, aby nenáležite nezasahovala do procesu európskeho semestra a aby zabezpečila, aby boli dodržané dohodnuté postupy;
17. znova potvrdzuje, že nemôže akceptovať akékoľvek ďalšie medzivládne prvky v súvislosti s HMÚ a že prijme v rámci svojich právomocí všetky potrebné a primerané kory, ak nebudú tieto upozornenia rešpektované; pripomína, že „fiskálna dohoda“ by mala byť najneskôr do piatich rokov zahrnutá do právnych predpisov EÚ, a to na základe vyhodnotenia skúseností s jej vykonávaním, ako sa ustanovuje v článku 16 Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii;
18. nazdáva sa, že na základe existujúcich zmlúv článok 136 ZFEÚ umožňuje Rade prijímať v rámci európskeho semestra na odporúčanie Komisie a s hlasom i jedného členského štátu, ktorého menou je euro, záväzné hospodársko-politické usmernenia pre štáty eurozóny; zdôrazňuje, že stimulačný mechanizmus by upevnil záväzný charakter koordinácie hospodárskej politiky; požaduje, aby sa Európsky parlament v rámci medziinštitucionálnej dohody zapojil do vypracúvania návrhov a schvaľovania prieskumu ročného rastu a

usmernení pre hospodársku politiku a zamestnanosť;

19. znova potvrdzuje svoju opakovanú výzvu, aby bol Európsky mechanizmus pre stabilitu (EMS) začlenený do *acquis* Spoločenstva, aby mohol byť riadený v súlade s metódou Spoločenstva a aby podliehal povinnosti zodpovedať sa Európskemu parlamentu; žiada Komisiu, aby predložila v tomto zmysle návrh; pripomína Euroskupine, že Európskemu parlamentu boli doručené písomné uistenia o tom, že EMS bude podliehať kontrole Európskeho parlamentu;
20. trvá na tom, že na jarnom zasadnutí Európskej rady by mal predseda Európskeho parlamentu tlmočiť názory Európskeho parlamentu na ročný prieskum rastu; zastáva názor, že by sa malo rokovať o medziinštitucionálnej dohode s cieľom zapojiť Európsky parlament do schvaľovania ročného prieskumu rastu a a usmernení pre hospodársku politiku a zamestnanosť;

II. Banková únia

21. víta vytvorenie jednotného mechanizmu dohľadu, ktorý sa použije v eurozóne a bude prístupný všetkým ďalším členským štátom EÚ; zdôrazňuje, že zavedenie jedného mechanizmu na riešenie krízových situácií bánk je nevyhnutným krokom k vytvoreniu skutočnej bankovej únie; domnieva sa, že na prekonanie štrukturálnych nedostatkov hospodárskej a menovej únie a na účinné obmedzenie všadeprítomného morálneho hazardu je potrebné, aby navrhovaná banková únia vychádzala z predchádzajúcej reformy sektora finančných služieb Únie, ako aj z posilnenej správy ekonomických záležitostí, najmä v eurozóne, a z nového rozpočtového rámca európskeho semestra v záujme zabezpečenia väčšej pružnosti a konkurencieschopnosti bankového sektora Únie, väčšej dôvery v tento sektor a vyšších kapitálových rezerv s cieľom zabrániť tomu, aby verejné rozpočty členských štátov museli v budúcnosti znášať náklady na finančnú záchranu bánk;
22. je extrémne znepokojený časovými sklzmi pri vytváraní bankovej únie a praktických otázok priamej rekapitalizácie bánk z EMS; konkrétne je vysoko znepokojený prebiehajúcim roztrieštením bankového systému EÚ; zdôrazňuje, že pevná a ambiciózna banková únia je kľúčovou súčasťou hlbšej a skutočnej HMÚ a kľúčovou politikou, ktorú sa Parlament snaží už vyše tri roky presadiť, konkrétne od prijatia svojich pozícií k nariadeniu o Európskom orgáne pre bankovníctvo;

III. Rozpočet EÚ a fiškálna kapacita EMÚ

23. domnieva sa, že by sa mala urýchliť práca na vlastných zdrojoch a na mobilite pracovnej sily, vnútornom trhu so službami, najmä digitálnom jednotnom trhu, a rozpočte eurozóny, aby sa z nej stal optimálny menový priestor, pri zohľadnení všetkých zákonných obmedzení;

IV. Zodpovednosť EMÚ

24. zdôrazňuje, že článok 3 ods. 4 Zmluvy o EÚ stanovuje, že „Únia vytvorí hospodársku a menovú úniu, ktorej menou je euro“ a že v protokole 14 týkajúcom sa Euroskupiny sa uvádza „[potreba] upraviť osobitné ustanovenia pre posilnený dialóg medzi členskými štátmi, ktorých menou je euro, očakávajú, že euro sa stane menou všetkých členských

štátov“; zdôrazňuje, že ak by táto údajne prechodná situácia mala trvať ďalej, musí sa v Parlamente posúdiť príslušný mechanizmus zodpovednosti za súčasnú eurozónu a členské štáty, ktoré si dali záväzok pristúpiť;

25. považuje podstatné posilnenie demokratickej legitimacy a zodpovednosti pri riadení HMÚ na úrovni Únie prostredníctvom posilnenej úlohy Parlamentu za absolútnu nevyhnutnosť a základnú podmienku ďalších krokov smerom k bankovej únii, fiškálnej únii a hospodárskej únii;
26. zdôrazňuje, potvrdzujúc svoj zámer zintenzívniť spoluprácu s národnými parlamentmi na základe protokolu č. 1, že takáto spolupráca by sa nemala považovať za zriadenie nového zmiešaného parlamentného orgánu, ktorý by bol jednako neefektívny a z demokratického a ústavného hľadiska nelegitímny; poukazuje na plnú legitímnosť Parlamentu ako parlamentného orgánu na úniovej úrovni podporujúceho silné a demokratické riadenie hospodárskej a menovej únie;

V. Sociálny pilier

27. domnieva sa, že podľa existujúcich zmlúv by sa mohla koordinácia a dohľad nad rozpočtovou disciplínou členských štátov, ktorých menou je euro, stanoviť ako záväzná a mohla by podliehať kontrole Súdneho dvora Európskej únie na jednoduchom základe článku 136 ZFEÚ v spojení s článkom 121 ods. 6, ale zároveň z ústavného hľadiska by sa mal tento krok zväziť len vtedy, ak by výrazne posilnil úlohu Parlamentu, čo sa týka dôslednej realizácie článku 121 ods. 3 a 4 ZFEÚ, a prispel by k dokončeniu a uplatňovaniu viacstranného postupu dohľadu s delegovanými aktmi na základe článku 290 ZFEÚ; pripomína, že v súlade so zmluvami sa pri vymedzovaní a uplatňovaní politik a činností Únie musí zohľadňovať presadzovanie vysokej miery zamestnanosti a záruka primeranej sociálnej ochrany, konkrétne prostredníctvom zavádzania nového súboru usmernení pre členské štáty na základe existujúcich stratégií, a to vrátane sociálnych a hospodárskych referenčných úrovní s minimálnymi normami, ktoré treba uplatňovať na hlavné piliere ich hospodárstiev;
28. domnieva sa, že rozpočtová disciplína v eurozóne by sa nemala merať len na základe fiškálnych a makroekonomických kritérií, ale mala by sa rovnomerne dopĺňať kritériami zamestnanosti a sociálnymi kritériami, a správami o pokroku štrukturálnych reforiem, ktorých cieľom je zabezpečiť primeranú a efektívnu úroveň sociálnych investícií, a tým dlhodobú udržateľnosť sociálnej Európskej únie;

VI. CCI

29. poukazuje na to, že vytvorenie mechanizmu presadzovania založeného na stimuloch a zameraného na zvyšovanie solidarity, súdržnosti a konkurencieschopnosti musí ísť ruka v ruku s dodatočnými úrovňami koordinácie hospodárskej politiky, aby sa dodržala zásada „kombinovania krokov nasmerovaných k väčšej zodpovednosti a hospodárskej disciplíne s väčšou solidaritou“;
30. potvrdzuje, že správa v EÚ nesmie porušovať výsady Európskeho parlamentu a národných parlamentov, najmä keď sa plánuje presun zvrchovaných práv; zdôrazňuje, že riadna legitímnosť a zodpovednosť si vyžadujú demokratické rozhodnutia a musia byť zaručené

tak na národnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ, a to národnými parlamentmi a Európskym parlamentom; pripomína zásadu stanovenú v záveroch zo zasadnutia Európskej rady z decembra 2012, že „všeobecným cieľom v rámci celého procesu zostáva, aby sa na úrovni, na ktorej sa prijímajú a vykonávajú rozhodnutia, zabezpečila demokratická legitimita a zodpovednosť“; zdôrazňuje, že mechanizmy ex-ante koordinácie a nástroje pre konvergenciu a konkurencieschopnosť (CCI) by sa mali uplatňovať na všetky členské štáty, ktoré prijali euro za svoju menu, pričom by ostatné členské štáty mali mať možnosť trvalo sa pridať; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila takúto povinnú validáciu zo strany národných parlamentov v nadchádzajúcich legislatívnych návrhoch a aby zabezpečila intenzívnejšie zapojenie oboch strán odvetvia do hospodárskej koordinácie;

31. zastáva názor, že akýkoľvek nový navrhovaný CCI by mal byť založený na podmienenosti, solidarite a konvergencii; je presvedčený, že takýto nástroj by sa mal vytvoriť iba po výskyte sociálnych nerovnováh a identifikácii potreby zásadných dlhodobých a udržateľných štrukturálnych reforiem zlepšujúcich rast na základe hodnotenia súdržnosti medzi konvergenčným kódom a národnými plánmi vykonávania s riadnym formálnym zapojením Európskeho parlamentu, Rady a národných parlamentov;
32. zdôrazňuje, že nový CCI, ktorý sa má zaviesť, by sa mal uplatňovať na všetky členské štáty eurozóny a mal by byť otvorený pre všetky členské štáty Únie, pri súčasnom zohľadnení silnejšej vzájomnej previazanosti členských štátov eurozóny; zastáva názor, že členské štáty v programe by mali mať možnosť dobrovoľnej účasti;
33. zastáva názor, že CCI by mal byť nástrojom zvýšenej rozpočtovej kapacity a mal by byť zameraný na podmienenú podporu štrukturálnych reforiem s cieľom zlepšovania konkurencieschopnosti, rastu a sociálnej súdržnosti, zaručovania užšej koordinácie hospodárskych politík a trvalého zblížovania hospodárskej výkonnosti členských štátov, ako aj riešenia nerovnováh a štrukturálnych rozdielov; tieto nástroje považuje za stavebné bloky skutočnej fiškálnej kapacity;

VII. Fond na splácanie dlhu a eurobondy

34. domnieva sa, že nadmerný dlh by mal byť postupne presunutý do fondu na splácanie dlhu na základe modelu Nemeckej hospodárskej rady odborníkov, ktorý predpokladá dočasné vytvorenie fondu, do ktorého sa vložia všetky dlhy členských štátov spĺňajúcich určité kritériá, ktoré presahujú 60 %, pričom sa dlh splatí počas približne 25 rokov a vytvorí sa teda fond, ktorý by spolu s presadzovaním všetkých existujúcich mechanizmov udržal celkový dlh členských štátov v budúcnosti pod 60 %;
35. víta skutočnosť, že Komisia 2. júla 2013 po dohode tzv. dvojky vytvorila skupinu odborníkov pod vedením pani Gertrudy Trumpel-Gugerellovej, ktorej úlohou je dôkladne posúdiť hlavné vlastnosti prípadného fondu na splácanie dlhov a tzv. eurobondov, vrátane akýchkoľvek právnych ustanovení, finančnej architektúry a doplnkových rozpočtových rámcov; plánuje vyjadrenie k týmto záležitostiam po predložení správy skupiny odborníkov;

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	17.10.2013
Výsledok záverečného hlasovania	+: 26 -: 7 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Jean-Paul Basset, Udo Bullmann, George Sabin Cutaş, Rachida Dati, Leonardo Domenici, Derk Jan Eppink, Markus Ferber, Jean-Paul Gauzès, Sylvie Goulard, Liem Hoang Ngoc, Wolf Klinz, Jürgen Klute, Philippe Lamberts, Ivana Maletić, Marlene Mizzi, Ivari Padar, Anni Podimata, Antolín Sánchez Presedo, Peter Simon, Kay Swinburne, Sampo Terho, Marianne Thyssen, Ramon Tremosa i Balcells, Pablo Zalba Bidegain
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Thijs Berman, Zdravka Bušić, Herbert Dorfmann, Ashley Fox, Roberto Gualtieri, Enrique Guerrero Salom
Náhradníci (čl. 187 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Julie Girling, Phil Prendergast, Milan Zver